

Streda 10. júna 2015

P8_TA(2015)0228

Správa Komisie o pokroku Turecka za rok 2014

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. júna 2015 o správe Komisie o pokroku Turecka za rok 2014 (2014/2953 (RSP))

(2016/C 407/07)

Európsky parlament,

- so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2014 (SWD(2014)0307),
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 8. októbra 2014 s názvom Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2014 – 15 (COM(2014) 0700),
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, najmä na uznesenie z 10. februára 2010 o správe o pokroku Turecka za rok 2009 ⁽¹⁾, z 9. marca 2011 o správe o pokroku Turecka za rok 2010 ⁽²⁾, z 29 marca 2012 o správe o pokroku Turecka za rok 2011 ⁽³⁾, z 18. apríla 2013 o správe o pokroku Turecka za rok 2012 ⁽⁴⁾, z 13. júna 2013 o situácii v Turecku ⁽⁵⁾, z 12. marca 2014 o správe o pokroku Turecka za rok 2013 ⁽⁶⁾, z 13. novembra 2014 o tureckých opatreniach vyvolávajúcich napätie vo výhradnej hospodárskej zóne Cypru ⁽⁷⁾ a z 15. januára 2015 o slobode prejavu v Turecku ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. apríla 2015 o 100. výročí genocídy Arménov ⁽⁹⁾,
- so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou ⁽¹⁰⁾ (ďalej len „prístupové partnerstvo“) a na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,
- so zreteľom na závery Rady zo 14. decembra 2010, z 5. decembra 2011, z 11. decembra 2012, z 25. júna 2013, z 24. októbra 2014 a zo 16. decembra 2014,
- so zreteľom na článok 46 Európskeho dohovoru o ľudských právach (EĐP), v ktorom sa uvádza, že zmluvné strany sa zaväzujú dodržiavať konečné rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo všetkých konaniach, ktorých sú účastníkmi,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na správu Svetovej banky z 28. marca 2014 s názvom Hodnotenie colnej únie medzi EÚ a Tureckom,
- so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka v plnení požiadaviek jeho plánu liberalizácie vízového režimu (COM (2014)0646),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 341 E, 16.12.2010, s. 59.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 98.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 257 E, 6.9.2013, s. 38.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0184.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0277.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0235.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2014)0052.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0014.

⁽⁹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0094.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ L 51, 26.2.2008, s. 4.

Streda 10. júna 2015

- so zreteľom na prácu, ktorú vo funkcii stálej spravodajkyne pre Turecko vo Výbore pre zahraničné veci vykonala Kati Piiriová,
- so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 a začiatok týchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom, založeného na spravodlivej a prísnej podmienenosti a záväzku uskutočniť reformy;
- B. keďže EÚ je naďalej odhodlaná k ďalšiemu rozširovaniu ako kľúčovej politike na podporu mieru, demokracie, bezpečnosti a prosperity v Európe; keďže každá kandidátska krajina sa bude posudzovať podľa vlastných zásluh a na základe toho Komisia nepredpokladá pristúpenie žiadnej ďalšej krajiny k EÚ v tomto volebnom období;
- C. keďže Turecko sa zaviazalo k splneniu kodanských kritérií, primeraným a účinným reformám, dobrým susedským vzťahom a postupnému zosúladieniu s EÚ; keďže tieto úsilia by sa mali chápať ako príležitosť Turecka posilňovať svoje inštitúcie a pokračovať v procese demokratizácie a modernizácie;
- D. keďže podľa hodnotenia organizácie Freedom House týkajúceho sa slobody tlače a médií sa Turecko v súčasnosti považuje za krajinu, ktorá nemá slobodnú tlač a má len čiastočnú slobodu internetu;
- E. keďže Reportéri bez hraníc klasifikovali Turecko v roku 2014 ako jednu z krajín, kde sú novinári najviac vystavovaní hrozbám a fyzickým útokom;
- F. keďže EÚ by mala byť pre reformy v Turecku aj naďalej referenčnou hodnotou;
- G. keďže úplný súlad so všetkými kodanskými kritériami a integračná kapacita EÚ podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady v decembri 2006 zostávajú základom pre vstup do EÚ;
- H. keďže zásady právneho štátu – a to najmä oddelenie právomocí, boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, sloboda zhromažďovania a pokojného protestu, sloboda prejavu a médií, práva žien, sloboda náboženského vyznania, práva osôb patriacich k (národným) menšinám a boj proti diskriminácii zraniteľných skupín, akými sú Rómovia a lesby, gejovia, bisexuálne, transrodové a intersexuálne osoby (LGBTI) – majú v procese rokovaní ústredný význam;
- I. keďže Komisia vo svojom oznámení s názvom Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2014 – 15 dospela k záveru, že Turecko je pre EÚ strategickým partnerom v oblasti hospodárskej a energetickej bezpečnosti a že spolupráca s Tureckom v oblasti otázok zahraničnej politiky je kľúčová; keďže v tom istom oznámení, Komisia vyjadrila obavy, pokiaľ ide o ochranu základných práv, nezávislosť súdnictva, právny štát, právo zhromažďovania a slobodu prejavu;
- J. keďže Turecko už po deviaty po sebe nasledujúci rok neimplementovalo ustanovenia vyplývajúce z dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu k tejto dohode; keďže toto odmietnutie má stále zásadný negatívny vplyv na proces rokovaní;
- K. keďže Turecko musí v záujme posilnenia stability a presadzovania dobrých susedských vzťahov zintenzívniť svoje úsilie o vyriešenie neuzavretých bilaterálnych otázok vrátane nedoriešených zákonných povinností a sporov so svojimi priamymi susedmi o pozemské a námorné hranice a o vzdušný priestor, a to v súlade s ustanoveniami Charty OSN a s medzinárodným právom;
- L. keďže turecké orgány nesúhlasili s opätovným otvorením pravoslávneho seminára na ostrove Heybeliada;

Streda 10. júna 2015

Súčasný stav vzťahov medzi EÚ a Tureckom

1. víta správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2014 a súhlasí s jej záverom, že Turecko je pre EÚ kľúčovým strategickým partnerom a že aktívne a dôveryhodné rokovania by poskytli vhodný rámec pre využívanie plného potenciálu vzťahov medzi EÚ a Tureckom; zdôrazňuje, že reformný proces v súvislosti s rokovaniami s EÚ by mohol pre Turecko predstavovať významnú príležitosť na rozvoj silného pluralistického demokratického systému so stabilnými inštitúciami v prospech všetkých občanov Turecka, ako aj na užšie vzťahy s EÚ; žiada Komisiu, aby opätovne posúdila spôsob, akým sa doteraz viedli rokovania, a to, ako by sa mohli zlepšiť a zintenzívniť vzťahy a spolupráca medzi EÚ a Tureckom;

2. zdôrazňuje, že účinný a funkčný vzťah založený na dialógu, užšej spolupráci, spoločných záväzkoch a rokovaníach medzi EÚ a Tureckom – vzhľadom na ich zemepisnú blízkosť, ich historické prepojenia, veľké spoločenstvo Turkov žijúcich v EÚ, úzke hospodárske väzby a spoločné strategické záujmy – je na prospech oboch strán; vyzýva Turecko, aby umiestnilo reformný proces do centra svojich domácich politických rozhodnutí; zastáva názor, že EÚ by mala využiť túto príležitosť stať sa hlavným pilierom procesu ďalšej demokratizácie Turecka podporovaním všeobecných hodnôt a európskych noriem v oblasti regulácie ako referenčných hodnôt pre reformný proces a prostredníctvom podpory Turecka pri vytváraní pevných, demokratických inštitúcií a účinných právnych predpisov založených na dodržiavaní základných slobôd, ľudských práv a zásad právneho štátu a na zastupovaní a obhajovaní záujmov všetkých sektorov tureckej spoločnosti;

3. nabáda tureckú vládu, aby urýchlila tempo rokovaní, a naliehavo ju vyzýva, aby sa jednoznačne zaviazala dodržiavať demokratické hodnoty a zásady, ktoré sú základom EÚ; podporuje Komisiu v jej snahe zintenzívniť spoluprácu s Tureckom na základe spoločných záujmov a výziev; berie na vedomie začatie rokovaní o kapitole 22 (Regionálna politika) v novembri 2013;

4. víta zvolenie najinkluzívnejšieho a najreprezentatívnejšieho parlamentu v moderných dejinách Turecka, ktorý odráža rozmanitosť tejto krajiny; oceňuje odolnosť tureckej demokracie a demokratického ducha občanov Turecka, dôkazom čoho bola mimoriadne vysoká volebná účasť a pôsobivá účasť dobrovoľníkov z radov občianskej spoločnosti v deň volieb; vyzýva všetky politické strany, aby sa usilovali o vytvorenie stabilnej a inkluzívnej vlády s cieľom oživiť proces demokratizácie Turecka a zreformovať dialóg s EÚ;

5. zdôrazňuje, že je dôležité investovať viac úsilia v rámci medzilidských kontaktov v záujme vytvorenia priaznivého prostredia spolupráce medzi Tureckom a EÚ; preto zdôrazňuje, že v záujme užších prepojení medzi EÚ a Tureckom by sa mal vykonať konkrétny pokrok v oblasti liberalizácie vízového režimu, a to na základe splnenia požiadaviek stanovených v pláne na dosiahnutie bezvízového režimu s Tureckom; zdôrazňuje, že počas prechodného obdobia by EÚ mala uľahčiť podnikateľom získanie víz a že by sa mali aktívne presadzovať programy výmeny študentov a akademických pracovníkov a príležitosti na prístup občianskej spoločnosti; je presvedčený, že posilnené príležitosti na prístup k EÚ by poskytli ďalšiu podporu reformnému procesu v Turecku;

Právny štát a demokracia

6. berie na vedomie, že Turecko pokračovalo vo vykonávaní reforiem z predchádzajúcich rokov; v tejto súvislosti víta zmeny právneho rámca v oblasti politických strán a volebných kampaní, ktorý teraz umožňuje politickú kampaň v jazykoch iných ako turečtina, uzákoňuje spolupredsedať stranám a zjednodušuje pravidlá, ktorými sa riadi miestna organizácia politických strán; opakuje význam zníženia 10 % volebného prahu, čo by všetkým zložkám tureckej spoločnosti poskytlo možnosti politickej účasti;

7. zdôrazňuje, že nová ústava založená na ustanoveniach podporujúcich pluralistickú, inkluzívnu a tolerantnú spoločnosť by podporila reformný proces a poskytla pevný základ pre základné slobody a právny štát; oceňuje prácu ústavného zmierovacieho výboru, ktorý pred svojím rozpustením dosiahol konsenzus o 60 ústavných zmenách; opakuje svoju požiadavku, aby proces ústavnej reformy pokračoval, a zdôrazňuje, že nová ústava musí byť založená na širokom konsenze v celom politickom spektre a v spoločnosti ako celku; nabáda Turecko, aby v rámci procesu ústavnej reformy konzultovalo s Benátskou komisiou;

Streda 10. júna 2015

8. víta novú stratégiu vypracovanú vládou Turecka, aby všetky nové právne predpisy boli postúpené ministerstvu pre záležitosti EÚ, a to s cieľom posilniť koordinačnú úlohu tohto ministerstva a zlepšiť súlad návrhov právnych predpisov s normami EÚ; v tejto súvislosti odporúča, aby sa vždy, keď je to možné, uskutočnila dôkladná konzultácia s Benátskou komisiou a intenzívnejší dialóg s Európskou komisiou o nových pripravovaných právnych predpisoch a o vykonávaní existujúcich právnych predpisov, a to s cieľom zabezpečiť zlučiteľnosť s *acquis* EÚ;

9. zdôrazňuje význam primeraných konzultácií s občianskou spoločnosťou v rámci legislatívneho procesu; odporúča preto, aby sa vytvorili štruktúrované mechanizmy konzultácií s občianskou spoločnosťou ako súčasť legislatívneho procesu a procesu tvorby politiky a v rámci postupu implementácie nových právnych predpisov; oceňuje aktívnu občiansku spoločnosť v Turecku; zdôrazňuje, že sú naliehavo potrebné dôsledné reformy s cieľom zaručiť slobodu združovania a prejavu, umožniť organizáciám občianskej spoločnosti slobodne a bez obmedzení fungovať a zlepšovať ich prístup k financovaniu;

10. dôrazne podporuje a podnecuje úsilie vlády Turecka a všetkých ostatných zainteresovaných strán s cieľom dosiahnuť komplexné a udržateľné dokončenie mierového procesu s kurdskou komunitou na základe rokovaní so Stranou kurdských pracujúcich (PKK), ktorá je na zozname EÚ obsahujúcom teroristické organizácie, a zaistiť proces sociálno-ekonomickej a politickej integrácie kurdského spoločenstva; dôrazne podporuje oznámenie strany HDP o mimoriadnom kongrese PKK s cieľom zložiť zbrane a systematicky podporovať demokratické politiky; dôrazne nabáda vládu, aby naďalej uprednostňovala a zlepšovala sociálne, kultúrne a politické práva občanov kurdského pôvodu a rovnaké zaobchádzanie s nimi; víta zákon na posilnenie právneho základu v procese urovnávania sporov, ktorý prijalo Veľké národné zhromaždenie Turecka 11. júna 2014 a ktorý zahŕňa opatrenia na odstránenie terorizmu, na posilnenie sociálneho začlenenia, na opätovné začlenenie tých, ktorí odchádzajú z PKK a skladajú zbrane, a na prípravu verejnej mienky v súvislosti s návratom bývalých bojovníkov; zastáva názor, že úspešné riešenie kurdskej otázky má prvoradý význam a znamenalo by významný pozitívny prínos pre demokraciu, mier, stabilitu a ochranu ľudských práv v Turecku; nabáda preto všetky politické strany, aby podporili tento proces; vyzýva Komisiu, aby ako spôsob posilnenia procesu urovnania kurdského konfliktu poskytla technickú podporu a vyčlenila zdroje, ktoré sú k dispozícii v rámci nástroja predstupovej pomoci (IPA), okrem iného na programy sociálno-ekonomickej integrácie a vzdelávania na juhovýchode Turecka; konštatuje, že rokovania o kapitole 22 (Regionálna politika) by mohli Turecku pomôcť vytvoriť účinný program pre súdržnosť juhovýchodu;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že turecké štátne vodné diela rozhodli pokračovať v prácach na priehrade Ilisu, ktorá bude mať ničivý sociálny, environmentálny a politický dosah; pripomína, že práve tento región obývajú najmä Kurdi a že táto výstavba bude mať vážny dosah na kurdskú populáciu a kultúru;

12. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s indexom vnímania korupcie za rok 2014, ktorý zverejnila organizácia Transparency International 3. decembra 2014 a ktorý poukazuje na vnímané výrazné zvýšenie korupcie v Turecku počas minulého roka, pričom Turecko sa v tomto indexe teraz nachádza na 64. mieste; vyjadruje hlbokú ľútosť nad spôsobom, akým turecká vláda a parlament reagovali na obvinenia z korupcie týkajúce sa aj bývalých členov vlády, ktoré boli vznesené v decembri 2013, a nad skutočnosťou, že neboli prijaté žiadne kroky nadväzujúce na vyšetrovania veľmi vážnych prípadov korupcie; vyjadruje znepokojenie nad trestným stíhaním investigatívnych novinárov, ktorí sledovali tieto prípady korupcie; požaduje transparentné a nezávislé vyšetrovanie obvinení vznesených v decembri 2013; zdôrazňuje potrebu väčšej politickej vôle vypracovať primeraný právny rámec na boj proti korupcii, ktorá nielenže naruša demokratické fungovanie inštitúcií a dôveru ľudí v demokraciu, ale takisto môže poškodzovať hospodársky rozvoj a priaznivé investičné prostredie;

13. vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi zmenami zákona o Vysokej rade sudcov a prokurátorov a následnými početnými presunmi a prepúšťaním sudcov a prokurátorov, ako aj nad zatýkaním, presunmi a prepúšťaním príslušníkov polície, čo vyvoláva vážne a odôvodnené obavy o nezávislosť, nestrannosť a efektívnosť súdnictva, oddelenie právomocí a dodržiavanie zásad právneho štátu, ktoré sú základom kodanských politických kritérií; je znepokojený častými zmenami kľúčových právnych predpisov bez toho, aby sa uskutočnili riadne konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami; víta zrušenie článku 10 zákona o boji proti terorizmu; vyjadruje však znepokojenie nad tým, že veľmi široké vymedzenie pojmov spôsobuje stále nadmerný rozsah pôsobnosti protiteroristického zákona a umožňuje výnimočne širokú škálu výkladov; pripomína, že je potrebné uskutočniť reformu článku 314 trestného zákonníka, aby mohli byť stíhané len osoby, ktoré sú členmi alebo sa podieľajú na činnostiach teroristickej alebo ozbrojenej organizácie; žiada, aby sa v spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami prijala stratégia reformy súdnictva, ktorá bude v súlade s normami EÚ; víta prvé kroky prijaté na skrátenie maximálnej dĺžky vyšetrovacej väzby z 10 na 5 rokov, rozhodne však zdôrazňuje, že je

Streda 10. júna 2015

potrebné ďalšie skrátenie, aby sa predišlo tomu, že vyšetrovacia väzba sa stáva *de facto* trestom; zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť regionálne odvolacie sudy a prijímať všetky príslušné opatrenia s cieľom zabezpečiť náležitý súdny proces; nabáda Turecko, aby pokračovalo v reformovaní systému súdnictva a zabezpečovalo spravodlivý a účinný prístup k spravodlivosti pre všetky deti;

14. vyjadruje vážne znepokojenie nad zákonom č. 6532, ktorý nadobudol platnosť 26. apríla 2014 a na základe ktorého sa dramaticky zvýšili právomoci Národnej spravodajskej agentúry (MIT), čím sa oslabuje sa sloboda médií, sloboda prejavu a právo na prístup k informáciám verejného záujmu, pričom pracovníci agentúry sa stávajú prakticky imúnymi voči súdному konaniu a dochádza k porušovaniu pravidiel na ochranu súkromia tým, že agentúra dostáva možnosť získavať osobné údaje bez súdneho príkazu; domnieva sa, že tieto ustanovenia sú v rozpore s povinnosťami Turecka, pokiaľ ide o medzinárodné humanitárne právo a jeho vlastné vnútroštátne zákony;

15. víta mnohé dôležité rozhodnutia ústavného súdu Turecka na ochranu právneho štátu a základných práv, ako je sloboda prejavu, čím sa preukázala odolnosť ústavného systému; okrem toho konštatuje, že ústavný súd vo svojich rozhodnutiach poukázal na zlé vedenie vyšetrovaní a následných procesov v prípadoch Energekon a Sledgehammer; víta skutočnosť, že ústavný súd naďalej prijíma individuálne žiadosti; vyjadruje znepokojenie nad zmenami trestného zákonníka, a najmä čo sa týka používania termínu „dôvodné podozrenie“, ktorý umožňuje svojvoľné útoky na opozíciu; poukazuje na to, že tieto zmeny boli prijaté bez konzultovania s Komisiou, a to v rozpore s tým, čo sa dohodlo počas rokovaní;

16. vyjadruje vážne znepokojenie nad vysokou mierou politickej polarizácie v Turecku; pripomína, že pluralizmus by mal predstavovať jadro každého demokratického režimu; naliehavo preto požaduje presadzovanie dialógu naprieč tureckým politickým spektrom; zdôrazňuje, že pokiaľ ide o kľúčové dlhodobé reformné procesy, novú ústavu a rozhovory o urovaní kurdskeho konfliktu, takýto dialóg je nevyhnutný; vyzýva vládnucu stranu a opozíciu, aby sa snažili spolupracovať a dosiahnuť konsenzus a aktívne zapájať občiansku spoločnosť do rozhodovacieho procesu;

Dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd

17. víta prijatie akčného plánu pre prevenciu porušovania Európskeho dohovoru o ľudských právach (EDLP) v marci 2014 ako významný krok na ceste k zosúladieniu právneho rámca Turecka s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a očakáva, že vláda podnikne ďalšie kroky na vykonávanie príslušných odporúčaní; podčiarkuje, že členstvo Turecka v Rade Európy zaväzuje Turecko, aby plnilo vysoké politické a právne normy, a žiada Turecko, aby v plnej miere spolupracovalo s Radou Európy a Benátskou komisiou, pokiaľ ide o jeho reformný proces; pripomína, že pokrok pri rokovaní závisí od dodržiavania zásad právneho štátu a základných práv;

18. so znepokojením konštatuje, že väčšina vyšetrovaní v súvislosti s udalosťami, ku ktorým došlo v parku Gezi v máji a júni 2013, a s obvineniami, pokiaľ ide o neprimerané použitie sily a zneužívanie policajnej moci, stále prebieha a že sa dosiahol len malý pokrok pri identifikácii údajných páchatel'ov; zdôrazňuje, že po niekoľkých doručených sťažnostiach na používanie sily príslušníkmi polície počas protestov v parku Gezi ombudsman vydal správu, v ktorej uviedol, že toto použitie sily považuje za neprimerané; vyzýva turecké orgány, aby odškodnili všetky obeť, ktoré pokojne protestovali alebo ktoré neboli medzi protestujúcimi, ale na mieste konania udalostí sa ocitli len náhodou; požaduje ukončenie účinných a nestranných vyšetrovaní všetkých prípadov údajného zlého zaobchádzania zo strany štátnych úradníkov a postavenie zodpovedných osôb pred súd; zdôrazňuje potrebu následného prijatia jasných predpisov o používaní sily a o úlohe polície v súlade s medzinárodnými normami; naliehavo žiada zrušenie obmedzení pokojného zhromažďovania a zdôrazňuje, že ostatné zákony, ako napríklad právne predpisy o boji proti terorizmu, by ľuďom nemali brániť pri uplatňovaní svojho práva na pokojný protest a že pokojné demonštrácie by nemali byť dôvodom na zadržanie; vyzýva tureckú vládu, aby zabezpečila primerané, objektívne a transparentné kontroly a vyváženú právomocí orgánov presadzovania práva; odporúča, aby turecké orgány zaviedli mechanizmus nezávislého a účinného podávania sťažností na políciu; vyjadruje hlboké znepokojenie nad balíkom opatrení v oblasti vnútornej bezpečnosti, ktorý je proti zásade súdneho dohľadu nad činnosťou polície a ktorého rozsah pôsobnosti je nadmerný;

Streda 10. júna 2015

19. zdôrazňuje, že je potrebné revidovať zákon o národnom orgáne Turecka pre ľudské práva s cieľom urobiť z neho náležite financovaný nezávislý orgán so zodpovednosťou voči verejnosti, na ktorom sa podieľajú skupiny občianskej spoločnosti; berie na vedomie odporúčania uvedené v správe, ktorú vydal ombudsman, vrátane požiadavky na postupné a primerané použitie sily zo strany polície, a to iba ako krajnej možnosti a pod dohľadom; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť právo iniciatívy ombudsmana, jeho schopnosť vykonávať kontroly na mieste, ako aj záruky na primerané opatrenia v nadväznosti na rozhodnutia ombudsmana;

20. oceňuje prístup Turecka v súvislosti s rastúcou občianskou spoločnosťou Rómov; dúfa, že sa novým rómskym organizáciám poskytne podpora a čas, aby boli schopné zmysluplne sa podieľať na iniciatívach spolupráce pri navrhovaní a vykonávaní opatrení na miestnej a celoštátnej úrovni; odporúča, aby vláda spojila existujúce projekty ubytovania so sociálnymi i dlhodobými aspektmi, ako je zdravotná starostlivosť a vzdelávanie; víta všeobecné akčné plány na boj proti diskriminácii, ktoré by rómskym obyvateľom mohli poskytnúť lepší prístup na trh práce;

21. naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby zaručila slobodu médií ako prioritnú otázku a aby poskytla primeraný právny rámec zaručujúci pluralizmus v súlade s medzinárodnými normami; odsudzuje snahy tureckej vlády zakázať prístup k sociálnym médiám a internetovým stránkam alebo zrušiť tieto stránky bez súdneho príkazu, jej restriktívny prístup k slobode prejavu a nátlak vyvíjaný na médiá a novinárov, čo často vedie k zastrážovaniu, prepusteniu alebo zatknutiu novinárov a k rozšírenej autocenzúre; poukazuje na to, že porušovanie slobody prejavu sa zintenzívnilo po korupčnom škandále z decembra 2013; domnieva sa, že je potrebné vytvoriť právny rámec s cieľom umožniť úplnú transparentnosť týkajúcu sa vlastníctva skupiny médií; opakuje odhodlanie EÚ týkajúce sa slobody prejavu vo všetkých jeho formách a vyzýva delegáciu EÚ v Turecku, aby naďalej monitorovala súdne procesy s novinármi a obhajcami ľudských práv;

22. odsudzuje nedávne policajné razie a zadržanie viacerých novinárov a zástupcov médií 14. decembra 2014; pripomína, že slobodná a pluralistická tlač je – rovnako ako riadny proces a nezávislosť súdnictva – hlavnou zásadou každej demokracie; zdôrazňuje preto, že je potrebné vo všetkých prípadoch i) poskytovať dostatočné a transparentné informácie o obvineniach obžalovaných, ii) poskytnúť obžalovaným úplný prístup k usvedčujúcemu dôkazu a úplné právo na obhajobu a iii) zabezpečiť riadne riešenie prípadov, aby sa bezodkladne a bez odôvodnených pochybností overila pravdivosť obvinení; vyzýva turecké orgány, aby preskúmali a vyriešili tieto prípady čo najskôr a aby dodržiavali medzinárodné normy týkajúce sa riadneho procesu v prípadoch, keď Turecko trvá na pokračovaní konania;

23. tvrdí, že nedávne opatrenia tureckej vlády proti slobode tlače a pluralite názorov sú nezlučiteľné so základnými právami EÚ, a sú teda prekážkou pre ducha procesu rokovaní;

24. domnieva sa, že v súlade so záväzkom EÚ dodržiavať zásady právneho štátu a základné hodnoty sú v Turecku naliehavo potrebné reformy v oblasti súdnictva a základných práv a v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnosti; ďalej sa domnieva, že splnenie oficiálnych kritérií na otvorenie rokovaní o kapitolách 23 (Súdnictvo a základné práva) a 24 (Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť) je dôležitým krokom, ako podporiť naozaj účinné reformy a zabezpečiť formovanie procesu reformy v Turecku na základe hodnôt a noriem EÚ; opätovne zdôrazňuje svoju výzvu Rade, aby hneď po splnení stanovených kritérií začala rokovania o súdnictve a základných právach a o spravodlivosti, slobode a bezpečnosti; vyzýva Turecko, aby v tomto smere čo najväčšmi spolupracovalo; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne podporila prehĺbenie dialógu a spolupráce s Tureckom v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú kapitoly 23 a 24, s cieľom podporiť spoločnú dohodu o potrebných reformách;

25. víta rozhodnutie, že reformám týkajúcim sa právneho štátu a základných práv, vnútorných záležitostí a občianskej spoločnosti má byť v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA) II na obdobie rokov 2014 – 2020 pridelený zvýšený objem finančných prostriedkov; upozorňuje, že presadzovanie právneho štátu, demokracia a základné slobody sú hlavnými zásadami, ktorými sa riadi pre predvstupová pomoc; pripomína závery Rady z decembra 2014 o tom, že bude zavedená posilnená súdržnosť medzi finančnou pomocou a celkovým pokrokom dosiahnutým pri vykonávaní predvstupovej stratégie vrátane úplného rešpektovania zásad právneho štátu a základných slobôd; okrem toho vyzýva Komisiu, aby pozorne sledovala vykonávanie IPA II vo všetkých kandidátskych krajinách a aby vyčlenila zdroje dostupné v rámci

Streda 10. júna 2015

európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) na podporu slobody prejavu vrátane slobody médií, pluralizmu médií, slobody združovania a zhromažďovania, odborárskych práv a slobody myslenia;

26. berie na vedomie skutočnosť, že Turecko prispelo k tomu, že Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu nadobudol platnosť 1. augusta 2014; vyjadruje však znepokojenie nad pretrvávajúcim vysokým výskytom násilia na ženách a nedostatočným vykonávaním domácich zákonov na ochranu žien s cieľom zabrániť násiliu páchanému na ženách; vyzýva turecké orgány, aby poskytli dostatok útočísk na ochranu žien a maloletých osôb, ktoré sú obeťmi násilia; odporúča, aby vláda podporovala rodovú rovnosť v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo akejkoľvek inej oblasti; vyzýva vládu Turecka, aby v spolupráci s občianskou spoločnosťou a príslušnými podnikateľskými združeniami uľahčovala podnikanie žien a obmedzovala prekážky v prístupe žien k hospodárskym činnostiam, a naliehavo vyzýva vládu Turecka, aby si v tejto súvislosti stanovila ambiciózne cieľ, pokiaľ ide o prístup žien k zamestnaniu; poukazuje na to, že Turecko sa nachádza na 125. mieste spomedzi 142 krajín v správe Svetového ekonomického fóra o rodových rozdieloch vo svete za rok 2014; vyjadruje hlboké poľutovanie nad pripomienkami niektorých úradníkov a predstaviteľov vlády o úlohe ženy v tureckej spoločnosti a zdôrazňuje význam boja proti stereotypom a predsudkom v spoločnosti vo vzťahu k ženám;

27. zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v procese reforiem v oblasti slobody myslenia, svedomia a náboženského vyznania tým, že sa náboženským spoločnostiam umožní získať právnu subjektivitu, že sa odstránia všetky obmedzenia týkajúce sa odbornej prípravy, vymenovania, legálneho pobytu a nástupníctva duchovných a že sa zabezpečí primerané vykonávanie všetkých príslušných rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva a odporúčaní Benátskej komisie; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné podporovať dialóg s alevitským spoločenstvom, vyjadriť riadne uznanie domom Cem ako miestam bohoslužieb, umožniť opätovné otvorenie gréckeho ortodoxného seminára na ostrove Chalki a odstrániť všetky prekážky v jeho riadnom fungovaní a povoliť oficiálne používanie cirkevného titulu ekumenický patriarcha; žiada príslušné orgány Turecka, aby vyriešili všetky otvorené otázky týkajúce sa reštitúcie pozemkov patriacich kláštora Mor Gabriel a ostatných nárokov na pozemky sýrskej cirkvi; pripomína, že je dôležité, aby sa primerane vykonávali odporúčania Benátskej komisie o ostrovoch Imbros a Tenedos, pokiaľ ide o ochranu majetkových práv a práva na vzdelanie; zdôrazňuje, že v súlade s hodnotami EÚ je potrebné v plnej miere rešpektovať právo na odlišné životné štýly, a to svetské a tie, ktoré sú založené na viere, a zachovávať oddelenie štátu a cirkvi; zdôrazňuje význam ochrany práv menšín; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že po zrušení predchádzajúceho zákona pred dvomi rokmi a z dôvodu existujúceho právneho vákuu nie je možné, aby si nemuslimské charitatívne nadácie volili vlastné riadiace orgány;

28. zdôrazňuje, že je potrebné uznať právo na výhradu vo svedomí voči povinnej vojenskej službe;

29. vyzýva Turecko, aby vyvinulo veľké úsilie o ochranu práv LGBTI komunity, a zastáva názor, že vytvorením osobitného orgánu na boj proti diskriminácii, nenávisťným prejavom, rasizmu, xenofóbií, antisemitizmu a neznášanlivosti by sa posilnili individuálne práva v Turecku; vyzýva Turecko, aby prijalo komplexné antidiskriminačné právne predpisy vrátane zákazu diskriminácie a nenávisťných prejavov na základe etnického pôvodu, náboženského vyznania, sexuálnej orientácie, pohlavia alebo rodovej identity a aby zahrnilo zákaz takejto diskriminácie do novej ústavy; vyjadruje znepokojenie z častých útokov na transrodové osoby a z nedostatočnej ochrany proti násilným činom poskytovanej LGBTI osobám; veľmi ľutuje, že trestné činy z nenávisťi páchané na LGBTI osobách bývajú často bez trestu, alebo že tresty páchatel'ov sa znižujú z dôvodu „protiprávnej provokácie“ zo strany obetí; opakuje svoju výzvu adresovanú tureckej vláde, aby nariadila tureckým ozbrojeným silám, aby prestali označovať homosexualitu a transsexualitu za „psychosexuálnu chorobu“;

30. vyjadruje poľutovanie nad stratou mnohých životov pri banských nešťastiach v mestách Soma a Ermenek; víta skutočnosť, že Turecko ratifikovalo dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o bezpečnosti a zdraví v baniach, a požaduje jeho urýchlené vykonávanie; zdôrazňuje, že je dôležité zaoberať sa otázkami ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci vo všetkých odvetviach, a naliehavo vyzýva turecké orgány, aby spravili monitorovanie smrteľných úrazov na pracovisku transparentnejším; zastáva názor, že slobodné združovanie v odboroch, sociálny dialóg a zapojenie sociálnych partnerov sú nevyhnutným predpokladom rozvoja prosperujúcej a pluralistickej spoločnosti, a zdôrazňuje význam ďalšieho pokroku v oblasti sociálnej politiky a zamestnanosti založeného na primeranom a včasnom vykonávaní dohovorov MOP; berie na vedomie legislatívne nedostatky v oblasti pracovných a odborových práv; zdôrazňuje, že pre

Streda 10. júna 2015

zamestnancov súkromného sektora a štátnych zamestnancov sa právo organizovať sa, právo zapojiť sa do kolektívneho vyjednávania a právo štrajkovať bude musieť zosúladiť s *acquis* EÚ a medzinárodnými normami; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby pripravila plán na zlepšenie právnych predpisov a zosúladiť ho s normami MOP; zdôrazňuje význam toho, aby Turecko splnilo kritériá na otvorenie rokovaní o sociálnej politike a zamestnanosti; vyzýva Komisiu, aby Turecku poskytla primeranú technickú pomoc v oblasti reformy trhu práce a aby presadzovala normy EÚ;

31. vyzýva Turecko, aby prijalo právne predpisy týkajúce sa pracovných podmienok pracovníkov na čiastočný úväzok, napríklad tých, ktorí sú v súčasnosti vystavení subštandardným podmienkam, nedostatočnej istote zamestnania a problémom so vstupom do odborov; konštatuje, že najnebezpečnejšími odvetviami v Turecku sú banský priemysel a stavebníctvo, a požaduje transparentné vyšetrovanie smrteľných nehôd pri práci;

32. vyzýva tureckú vládu, aby zastavila svoje plány na výstavbu jadrovej elektrárne v Akkuyu; poukazuje na to, že plánovaná lokalita sa nachádza v regióne s výskytom silných zemetrasení, a preto predstavuje vážnu hrozbu nielen pre Turecko, ale aj pre stredozemský región; preto žiada tureckú vládu, aby sa pripojila k dohovoru z Espoo, ktorý zaväzuje zmluvné strany, aby sa navzájom informovali a radili o zvažovaných veľkých projektoch, ktoré by mohli mať podstatný nepriaznivý cezhraničný vplyv na životné prostredie; na tento účel žiada tureckú vládu, aby spolupracovala s vládami svojich susedných krajín, ako je Grécko a Cyprus, v priebehu ďalšieho vývoja situácie týkajúcej sa projektu Akkuyu alebo aby s nimi aspoň konzultovala;

Spoločné záujmy a výzvy

33. zdôrazňuje dôležité prínosy colnej únie medzi EÚ a Tureckom; pripomína, že od začiatku colnej únie v roku 1996 sa význam dvojstranného obchodu medzi Tureckom a EÚ zvýšil viac ako štvornásobne, pričom sa súbežne výrazne zvýšili priame zahraničné investície z EÚ do Turecka a prehĺbila integrácia medzi tureckými a európskymi spoločnosťami v prospech oboch strán; v tejto súvislosti však zdôrazňuje, že akékoľvek zvýšenie pozitívneho vplyvu colnej únie úzko súvisí s dodržovaním jej pravidiel a požiadaviek, a preto je veľmi znepokojený čoraz väčším množstvom problémov európskych spoločností, ktoré obchodujú s Tureckom; poukazuje na nedávne hodnotenie colnej únie Svetovou bankou, v ktorom sa zdôrazňuje potreba zaviesť niekoľko reforiem na udržanie priaznivého prostredia pre úzku hospodársku spoluprácu, a to aj v budúcnosti; poukazuje najmä na potrebu i) rozšíriť rozsah pôsobnosti colnej únie na poľnohospodárske výrobky, služby a verejné obstarávanie, ii) vytvoriť priaznivé podmienky pre pokračujúci rast obchodu vrátane zjednodušenia udeľovania víz pre obchodných cestujúcich a iii) intenzívne pokračovať v konzultáciách medzi EÚ a Tureckom týkajúcich sa vplyvu dohôd o voľnom obchode, ktoré EÚ podpísala s tretími krajinami;

34. zastáva názor, že politický dialóg medzi Tureckom a EÚ by sa mal doplniť o pravidelný štruktúrovaný hospodársky dialóg na vysokej úrovni o otázkach spoločného záujmu vrátane obchodných vzťahov s tretími krajinami; v tejto súvislosti zdôrazňuje vzájomné pôsobenie medzi riadnym fungovaním právneho štátu a hospodárskym rozvojom; je presvedčený, že je dôležité rozvíjať a posilňovať hospodársky, inštitucionálny a právny rámec Turecka v oblasti hospodárskej a menovej politiky, najmä pokiaľ ide o nezávislosť centrálnej banky, a domnieva sa, že to by mohlo prispieť k tomu, aby Turecko splnilo *acquis*; konštatuje, že hospodárska spolupráca by sa značne posilnila pokiaľ by Turecko v dostatočnej miere splňalo normy EÚ v oblasti verejného obstarávania, hospodárskej súťaže a zamestnanosti a sociálnej politiky;

35. opätovne potvrdzuje svoju podporu dohode o readmisii s EÚ, ktorá nadobudla platnosť 1. októbra 2014; nabáda Komisiu, aby naďalej monitorovala pokrok, ktorý dosiahlo Turecko pri plnení požiadaviek plánu liberalizácie vízového režimu; víta účinné úsilie o splnenie kritérií určených v pláne liberalizácie vízového režimu; pripomína, že dialóg o liberalizácii vízového režimu je proces založený na zásluhách a že Turecko by malo splniť všetky požiadavky stanovené v pláne liberalizácie vízového režimu, najmä vrátane plného a účinného vykonávania všetkých ustanovení dohody o readmisii; opätovne pripomína záväzok Turecka v plnej miere a účinne vykonávať dohodu o readmisii a liberalizáciu vízového režimu vo vzťahu k všetkým členským štátom vrátane nediskriminačného bezvízového prístupu na turecké územie pre občanov všetkých členských štátov EÚ; vyzýva Turecko, aby v plnej miere a účinne vykonávalo existujúce dvojstranné dohody o readmisii; pripomína, že Turecko je jednou z kľúčových tranzitných krajín pre nelegálne prísťahovalectvo do EÚ, a v tejto súvislosti požaduje zlepšenie cezhraničnej spolupráce Turecka so susediacimi členskými

Streda 10. júna 2015

štátmi EÚ; víta nadobudnutie účinnosti zákona o cudzincoch a medzinárodnej ochrane a vytvorenie Generálneho riaditeľstva pre riadenie migrácie v apríli 2014 ako významné kroky smerom k zosúladieniu s normami EÚ o medzinárodnej ochrane legálnych a nelegálnych migrantov; poznamenáva, že je potrebné posilniť spoluprácu medzi Tureckom a všetkými členskými štátmi EÚ s cieľom predovšetkým posilniť riadenie spoločných hraníc so všetkými členskými štátmi EÚ; zdôrazňuje, že Turecko musí ešte viac posilňovať bezpečnosť hraníc s cieľom bojovať proti nelegálnej migrácii do krajín EÚ;

36. pripomína strategický význam Turecka pre energetickú bezpečnosť EÚ a považuje Turecko za dôležitého partnera v odvetví energetiky; poukazuje na tri projekty južného koridoru zemného plynu schválené na konci roka 2013, ktorými sa posilní bezpečnosť dodávok plynu pre Turecko a prístup k EÚ ako hlavnému trhu s energiou; zastáva názor, že v kontexte čoraz konkurenčnejších trhov s energiou a potreby diverzifikácie zdrojov energie a dodávateľských trás by Turecko so svojím veľkým potenciálom obnoviteľných zdrojov energie mohlo významne prispieť k energetickej bezpečnosti EÚ a je cieľom týkajúcim sa energetickej diverzifikácie v súlade s medzinárodným právom; je znepokojený užšou spoluprácou medzi Tureckom a Ruskom v oblasti energetiky, a preto sa domnieva, že EÚ by mala urýchliť rokovania o energetike;

37. pripomína strategickú pozíciu Turecka ako partnera EÚ a člena NATO, a teda jeho kľúčový geopolitický význam a jeho dôležitosť pre komplexnú stratégiu na riešenie bezpečnosti a stability v jeho východnom a južnom susedstve, najmä v Sýrii a Iraku; poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku veľmi závažného vývoja v regióne a útokom uskutočneným na európskej pôde sa stáva rozhodujúce, aby dialóg a spolupráca s EÚ v otázkach zahraničnej politiky boli v rámci politického dialógu medzi EÚ a Tureckom posilnené; vyzýva Turecko, aby zohrávalo aktívnu úlohu v medzinárodnej koalícii proti teroristickým skupinám, ako je IS, a aby na tento účel využilo všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii; vyzýva Turecko, aby posilnilo opatrenia na predchádzanie tomu, aby sa tzv. zahraniční bojovníci, peniaze alebo zariadenia dostali cez jeho územie do rúk IS a ďalších extrémistických skupín; zdôrazňuje, že je potrebné ďalej viesť a posilňovať pravidelný dialóg EÚ a Turecka v oblasti boja proti terorizmu a prijať konkrétne opatrenia a konať v rámci nášho spoločného úsilia zameraného na boj proti terorizmu vo všetkých jeho formách; vyzýva Turecko, aby zabezpečilo účinnú kontrolu hraníc, pričom bude naďalej poskytovať potrebnú pomoc prostredníctvom prostriedkov humanitárnej pomoci utečencom, ktorí prichádzajú zo Sýrie, a zaisťovať bezpečnosť obetiam sýrskej občianskej vojny; zdôrazňuje význam častejšieho dialógu na vysokej úrovni a konzultácií medzi EÚ a Tureckom o otázkach zahraničnej a bezpečnostnej politiky, aby sa zabezpečilo, že naše politiky sa navzájom dopĺňajú a že Turecko postupne zosúladí svoju zahraničnú politiku so zahraničnou politikou EÚ;

38. zastáva názor, že vždy, keď je to relevantné, by mal byť turecký minister zahraničných vecí pozvaný na zasadnutia Rady pre zahraničné veci; zastáva názor, že je potrebný rámec pre štruktúrovaný dialóg, spoluprácu a koordináciu v otázkach zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky;

39. vyjadruje poľutovanie nad tým, že hrozba *casus belli*, ktorú vyhlásilo Veľké národné zhromaždenie Turecka voči Grécku, doteraz nebola odvolaná napriek dobrým výsledkom dialógu a spolupráce medzi Gréckom a Tureckom;

40. oceňuje Turecko za jeho nepretržitú pomoc odhadovanému 1,6 miliónu utečencov z Iraku a Sýrie a za to, že zachováva politiku otvorených hraníc na humanitárne účely; víta smernicu o dočasnej ochrane prijatú v októbri 2014, ktorá zaručuje bezpečné právne postavenie utečencov a umožňuje im získanie preukazu totožnosti a prístup na trh práce; vyzýva EÚ, aby aj naďalej poskytovala finančnú podporu na humanitárnu pomoc sýrskym a irackým utečencom v Turecku; poukazuje na to, že utečenecké tábory dosiahli svoju maximálnu kapacitu a že nutnosť nájsť obydlia vyvíja obrovský tlak na životy a zdroje utečencov; domnieva sa, že EÚ by mala aktívne podporovať vládu Turecka pri vymedzovaní dlhodobých programov pomoci pre utečencov a podpore prístupu k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti a (legálnej) zamestnanosti; vyzýva Komisiu, aby posilnila zdroje dostupné v rámci IPA II a nástroja na podporu stability a mieru s cieľom pomôcť poskytnúť primeranú pomoc pre miestne spoločenstvá postihnuté veľkým prílevom utečencov; vyzýva tiež členské štáty, aby v duchu skutočnej spoločnej zodpovednosti poskytovali najzraniteľnejším utečencom (dočasné) miesta na presídlenie;

41. vyzýva Turecko, aby s technickou a finančnou podporou svojich partnerov poskytovalo prístup z vzdelaniu čoraz väčšiemu počtu sýrskych detí žijúcich v Turecku;

Streda 10. júna 2015

Budovanie dobrých susedských vzťahov

42. naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby ukončila opakované vníkanie do gréckeho vzdušného priestoru a pobrežných vôd, ako aj turecké vojenské prelety nad gréckymi ostrovmi;

43. vyzýva tureckú vládu, aby bez ďalšieho odkladu podpísala a ratifikovala Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS), ktorý podpísala a ratifikovala EÚ a jej 28 členských štátov, a zdôrazňuje zákonné právo Cyperskej republiky uzatvárať dvojstranné dohody o svojej výhradnej hospodárskej zóne; opakuje svoju výzvu Turecku, aby dodržiavalo suverénne práva všetkých členských štátov vrátane práv týkajúcich sa prieskumu a ťažby prírodných zdrojov, ak je to v súlade s *acquis* EÚ a medzinárodným právom; vyzýva Turecko, aby sa zdržalo akéhokoľvek konania poškodzujúceho dobré susedské vzťahy a atmosféru prispievajúcu k mierovému urovnávaniu dvojstranných sporov;

44. odsudzuje odmietnutie Turecka plniť si záväzok týkajúci sa úplného a nediskriminačného vykonávania dodatkového protokolu k dohode o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom vo vzťahu k všetkým členským štátom; pripomína, že toto odmietnutie má stále zásadný vplyv na proces rokovaní;

45. opakovane vyjadruje silnú podporu opätovnému zjednoteniu Cypru na základe spravodlivého, komplexného a trvalého riešenia pre obe spoločenstvá pod záštitou generálneho tajomníka OSN a v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN a hodnotami a zásadami, na ktorých je EÚ založená, v prospech federácie pozostávajúcej z dvoch komunit, resp. dvoch zón s jedinou suverenitou, jedinou medzinárodnou právnou subjektivitou a jediným občianstvom, s politickou rovnosťou medzi dvoma komunitami a s rovnakými príležitosťami pre všetkých svojich občanov; víta oznámenie osobitného vyslanca OSN Espena Bartha Eideho, že vedúci predstavitelia oboch komunit obnovia rokovania pod záštitou generálneho tajomníka OSN čo najskôr, a vyjadruje svoju silnú podporu úsiliu osobitného poradcu OSN pre Cyprus vytvoriť podmienky pre obnovenie rozhovorov; vyjadruje nádej, že posolstvo znovuzjednotenia a zmierenia, ktoré vyhlásil nedávno zvolený vedúci predstaviteľ cyperských Turkov, otvorí nové príležitosti v procese rokovaní; vyzýva Turecko a všetky dotknuté strany, aby aktívne podporovali rokovania o znovuzjednotení a prijali potrebné kroky na normalizáciu vzťahov s Cyprom; vyzýva Turecko, aby začalo sťahovať svoje jednotky z Cypru a odovzdalo uzavretú časť mesta Famagusta Organizácii Spojených národov v súlade s rezolúciou BR OSN č. 550 (1984); súčasne vyzýva Cyperskú republiku, aby otvorila prístav Famagusta pod dohľadom colnej správy EÚ s cieľom podporiť pozitívnu atmosféru prispievajúcu k úspešnému ukončeniu prebiehajúcich rokovaní o znovuzjednotení a umožniť cyperským Turkom obchodovať s EÚ zákonným spôsobom prijateľným pre všetkých;

46. opätovne pripomína príslušné rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a vyzýva tureckú vládu, aby okamžite zastavila porušovanie ľudských práv cyperských občanov a prestala im brániť v užívaní a uplatňovaní ich majetkových, náboženských a iných ľudských práv vyplývajúcich z ústavného poriadku Cyperskej republiky a *acquis communautaire*, ako aj základných zásad a hodnôt EÚ;

47. odsudzuje tureckú politiku osídľovania a vyzýva Turecko, aby sa zdržalo ďalšieho osídľovania okupovaných oblastí Cypru tureckými občanmi, pretože takéto konanie je v rozpore so Ženevským dohovorom a zásadami medzinárodného práva; naliehavo žiada Turecko, aby ukončilo všetky opatrenia, ktoré menia demografickú rovnováhu na ostrove, a tým vytvárajú prekážky pre budúce riešenie;

48. vyzýva Turecko, aby Výboru pre nezvestné osoby umožnilo úplný prístup do všetkých príslušných archívov a vojenských zón v severnej časti Cypru na účely exhumácie a aby poskytlo všetky relevantné informácie, ktoré povedú k zisteniu, kde sa nachádzajú premiestnené telesné pozostatky; žiada osobitné uznanie práce, ktorú vykonal Výbor pre nezvestné osoby;

49. naliehavo vyzýva Turecko a Arménsko, aby pristúpili k normalizácii svojich vzťahov tým, že bezpodmienečne ratifikujú protokoly o vytvorení diplomatických vzťahov, otvorili hranice a budú aktívne zlepšovať svoje vzťahy s osobitným dôrazom na cezhraničnú spoluprácu a hospodársku integráciu; víta prebiehajúci dialóg medzi Tureckom a Arménskom;

Streda 10. júna 2015

o

o o

50. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.
